

di Babylonii tempore observatarum animadvertit, neque singulis novendecim annis pares recurrere Eclipses, causamque subolfecit tum ex latitudine varia Lunae, & nodorum ejusdem anticipatione existentem, tum ortam ex excentricitate motus nunc ad Apogaeum seigniores, nunc ad Perigeum citiores efficientes. Unde *Plinius lib. 2. cap. 12. de Thalete & Sulpitio Gallo loquens; Ptoleus, inquit, nrisque Syderis in sexcentos annos praecinit Hipparchus; menses gentium, diesque & horas, ac situs locorum, & vices populorum complexus, aeo teste, haud alio modo quam consiliorum naturae particeps. Praeter tempora igitur, quibus Eclipses aut Rhodi, aut Alexandriae futurae essent, designavit etiam quasdam regiones, & urbes praecipuas cum annotatione mensium, quas usurparent, & quibus tum diebus tum horis eventurum esset, ut Eclipses fierent, & quidem Romae, *Plinius* aeo praedictiones illae successerunt. Notatu verò dignum hoc occurrit, *Hipparchum* ceterorum quinque Planetarum Hypotheses & Tabulas construendi avidum, non potuisse nausci observationes, quae sine stellarum fixarum locis, quamdiu incognita sunt, perfici nequeunt, ulla idoneas, quas Chaldaei, Babylonii, Aegyptii, aut Graeci collegissent. Quae causa fuit, ut ipse observandis & perficiendis illis vacaret, temporis tamen longè angustioris, quam ut certi quidquam aut diuturni ea de re statuerit. Digressit autem tantummodo, quascunque habuit observationes, ordine quo potuit, ut iis, uti possent, quicunque hujus artis capaces sequuturi earum usum callerent. 379. 157. *Terentius* Comicus annos natus 35. contracto morbo ex dolore amissarum fabularum, quas vel novas fecerat, vel ex Menandro converterat, in Arcadia moritur. Circa hoc tempus celebris est *Aristarchus* Grammaticus, patriam Alexandrinus, origine Samothrac, qui filiam *Ptolemei* regis erudit: Ut *Pacuvius* Brundisius Tragoediarum scriptor, qui Romae primum vixit, & inde Tarentum abiens ibidem nonagenarius mortuus est. *Ensebius, ex Suet.**

A.M. 1800.
ante N. C.
148.
Romanorum
Ma-
thetis.

Antequam hujus Noni Saeculi post annum ter millesimum à Creato Mundo decursum enarremus, operapretium videtur de Mathesi Romanorum pauca verba facere. Homines aviditate regnandi longè lateque excurrentes, totiusque Mundi imperio inhiantes subjugandis plurimis Populis tantum intenti erant, & de rerum Coelestium inquisitione parum laborabant, Terram sibi reservantes, & Diis suum coelum relinquentes. Licet enim ab usque Numà variæ factæ fuerint intercalationes, earum tamen artificium totum à Graecis desumptum fuit, cum totus Occidens harum rerum imperitiā & inscitiam laboraverit, & secundum *Plinium lib. 18. cap. 25. in Galliis, Hispaniis, & Africa, si Aegyptum excipias, nemo fuerit, qui Syderum exortus proderet. Hanc ipsam incuriam non potuit dissimulare Virgilius* inducens *Anchisen* vaticinantem, Romanos imperaturos aliis populis concessuros esse, ut nosset Sydera,

colique meatus
Describant radio, & surgentia sidera dicant.

Cato ipse ut, *Gellius lib. 2. cap. 28. indicium facit,*

scriptum reliquit; Non licere scribere, quod in Tabula apud Pontificem Maximum est, quoties annona cara, quoties Luna aut Solis luminis caligo, aut quid obliterit; Usque adeo parvis rationes veras Solis, & Lunae deficiuntium vel scire, vel dicere. Serio itaque apud Romanos, qui alias quidem disciplinas excolere ceperant, Mathematicis studium cultores suos invenit, & demum hoc saeculo in aliquem censum venire coepit, quamvis celebretur *Sulpitius Gallus* de quo *Cato* apud *Ciceronem* de *Somnio Scipionis*, *Ator*, inquit, videbamus studio dimetiendi panem soli atque terrae Gallum familiarem Patris tui, *Scipio*. Quoties illum lux noctu aliquid describere aggressum, quoties nox oppressit, cum coepisset mane? Quam delectabatur, cum defeciones Solis, & Lunae multo ante praediceret nobis? Proculdubio vir hic insignis in tanta bonarum artium & disciplinarum negligentia & caligine rerum coelestium observationibus deditissimus ut ex Aegypto aut ex Graecia Eclipsion seriem, artemque, illas per circuitus decem novales, ac astra observandi rationem nactus est. *Plinius lib. 7. cap. de Horologiorum* apud Romanos inventione agens docet, primis illis Reipublicae temporibus nominatos solum ex duodecim tabulis ortus atque occasus fuisse: Meridiem adjunctam post aliquot annos; tum columnae cujusdam indicatione supremam horam; atque id quidem serenitas tantum diebus, ad usque bellum Punicum Primum. Confectum deinde unum alterumve Solarium Horologium, sed lineis non satis ad horas congruentibus, quousque saeculo post *Q. Marcus Philippus* id diligentius ordinavit; Cumque horae adhuc forent incertae diebus nubilis, *Nasica* *Scipionem* primum coepisse aqua dividere horas dierum aequè ac noctium, idque Horologium subrecto dicasse anno urbis 595. *Tamandu*, inquit *Plinius*, Populi Romani lux indidit. Interea tamen Mathematicum studium, cum Philosophia & ceteris disciplinis ab *Hipparchi* tempore per aliquot saecula Alexandria in Aegypto, & in Graecia floruerunt, ipsique Romani Philosophiam aliasque artes discendi gratia ad exterarum terras, ac in Graeciam cum primis proficisci inceperunt, ut ex sequentibus patebit. Nos ad institutum per hoc saeculum iter recurramus.

Anno 3810. 130. Natus *Grassus* Orator, quem *Cicero* maximis laudibus effert. Biennio post *L. Accius* Tragoedus anno aetatis 33. clarus est. Vigesimo primo anno *Cameades* Philosophus annorum 83. in ipsa Eclipsi moritur. Vigesimo septimo *Polybius* Historicus ex suo praedio Megalopolim rediens, & ex equo delapsus ex hac vita excedit. 3843. 105. *Cicero* natus 3. Nonas Januarii patre *M. Tullio Cicero*, & matre *Helvia*. Sequentem natus *Cn. Pompeius Magnus*. Quadagesimo septimo anno moriuntur *Sinuessa* *Turpilius* Comicus Poeta senex, & Neapoli *Cajus Lucilius* Satyricus, qui juvenis equo militaverat ad Numantiam. *Ensebius*. Circa hoc tempus vixit *Cassius* Chronographus sub *Deiotaro* Rege, qui cunctis de rebus ambiguis scripsit, ut *Ausonius* dicit. Titulus fuit *Ἐγρονόμος*. *Suidas*. Sequentem *Archias* Poeta Romanam venit, & *Ciceronem* à primâ pueritia docuit. Quinquagesimo anno *Julius Caesar* nascitur 10.

Julii,

Julii, Calendarii Romani, qui nobis est ferè 14. Maii in Juliano. Quinquagesimo quinto *Lucretius* Poeta nascitur, & *Hortensius* Orator celebris in foro primam orationem habuit. Sexagesimo *Cicero* se in Rhetorica exercet, & *Arati* carmina de coelo stellisque in Latinam linguam convertit, quorum fragmenta extant lib. 2. de *Natura Deor.* Secundo anno post, se tradit erudiendum *Philoni* Philosopho, qui à *Mithridate* Athenis ejectus Romam venerat. Proximo anno *Meloni Rhodio* Romae operam dedit summo causarum actori, & Magistro. Sequentem sexagesimo quarto *Sallustius* Historicus esse natus creditur, quo *Sulla* Athenas occupavit. Sexagesimo quinto penes se domi habuit *Cicero* *Dionodorus* Stoicum coeum qui praegente sermo usus insignis Philosophus & Mathematicus evasit, verbis discitibus, quod vix credibile est, praecipiens, quod quamque lineam ducerent. *Cic. Tuscul. 5.* Sexagesimo nono *Meloni* in causa Rhodiorum legato venienti se rursus docendum tradidit, cum 26. aetatis annum ageret. Septuagesimo secundo in Graeciam profectus praestantissimos Philosophos audivit, & ex Graecia reversus apud *Apollonium* Rhetorem Graecè declamavit. *Plutarchus*. Octogesimo *Virgilius* Maro Idibus Octob. nascitur. Octogesimo quinto *Horatius* Venusinus Poeta nascitur; sequente *Apollodorus* Pergamenus Graecus Orator floret: Annus huic succedens, qui est Sexagesimus primus ante N. C. natalis est *Augusti Caesaris* nati 9. Kal. Octobris, seu die 22. Septembris, qui ad Calendarium Julianum incidit circa initium mensis Julii. Eodem anno *Catiliariam* conjurationem *Cicero* Consul oppressit. Nonagesimo anno *Dionodorus* Siculus venit ad *Ptolemaeum*. Sequito *Messala* *Corvinus* Orator, & *T. Livius* Historicus nascuntur. Biennio post hunc *M. Calpurnius* Orator nominis gloria emergit, postea Placentiae in Gallia Togata fato functus. Nonagesimo septimo anno *Gnaeus* promptus Orator claret, quia *Caesare* ad recipiendam Africam missus *Varum* quidem fugavit, sed à Juba adventante victus amissum exercitum morte sequitur. *Florus*. Succedente anno *Lucretius* Poeta, cui conjux *Lucilia*, à qua nimium amabatur, pro amoris poculo decepta furorem propinaverat, sibi mortem intulit anno aetatis 44. Scripsit aliquot libros per intervalla insania, quos *Cicero* postea emendavit. *Ensebius*.

A.M. 3900.
ante N. C.
48.

Anno hujus Saeculi Decimi quarto *C. Julius Caesar* Fastos correxit, annumque ad cursum Solis, ut in Aegypto didicerat, accommodavit,

fecitque cum dierum 365.8 sublati post annum quartum intercalari. In eum finem *Antiochus* pro secum adduxit *Sosigenes* percelebrem, cuius ope *Caesar* & Astronomiae studium apud *Caesarem* vixit. Sexto *Tullius* manâ 23. vulneribus confectus *Naso* Poeta nascitur die seu 20. Martii diebus 262. tem, qui hoc eodem anno *Antonius* iussu interfectus est à *Tullio* ab hoc ipso *Cicerone* in & conservato, cui *Antonius* dicit decies sestertium, i. e. Vixit *Cicero* annos 64. excep- jus frater cum filio paucis fuit. *Dio*. Decimo sexto & quadriennio ante Aetiae Anno post hunc secundo aetatis a. 77. die 31. Marti- quente anno, die 9. Nove- nus ad Aetiam victus cum tum aufugit. Proximo vig- ad plures abiit. Vigesimo *Caesaris* *Augusti* Medicus Na- mo sexto *Quintilius* Veron- *Horatio* familiaris, trigel- Brundisii, & tertio post hu- renensis Poeta in Asia, qu- hujus vitae stationem deser- nicos Ophiogoniam, Ornito- nicon. Fuit alius *Macer* Po- vixit, & *Paralipomena* de bello *dus lib. 2. de pont.* restatur. *L. Caestius* Smyrnaeus qui Rhet- sermone docuit. *Quintilianus* ante C. N. *Augustus* Calen- sicum intercalatione depr- 12. annos proximos absque mittendos statuit, ut tres- tata intercalatione inserti Sextilem quoque mensem Augustum nominavit. *Mac-* obierunt *Horatius* Poeta an- cenas *Augusto* *Caesari* famili- rum insignis fautor. *Floru-* *Flaccus* *Caii* & *Lucii* *C-* *Suetonius*. Vita quoque ann- etus est *Tiro* libertus *Ciceron-* ratur. Sequentem *M. Porcius* bris, quotidianæ febris tæd-

ANNO MUNDI 3947. NATUS EX VIRGINE GENERIS HUMANI SERVATOR, D NOSTER JESUS CHRISTUS.

Arae Chri-
stianae in-
stitutum.

Nus primus Aerae Christianae, est 3950. quâ in notandis annis à Christo nato numerandis vulgò utimur. Incipit à Kalendis Januariis & primus est à Nato Christo. Florent hoc tempore *Vellejus* *Paterculus* Historicus; *Asonius* *Pedannus* Cri-

ticus & commentator in o- qui cum *Virgilio* & *Livio* vixi- Philosophus; *Philisio* Min- ejus multi scriptores me- Mensis Octobris initio Ov- ausest. 3960. 11. Astrolo- (cc)